

Pannonia varietas

Magyar és osztrák kortárs alkotók közös tárlata

Várkert Bazár, 2016. X. 12–30.;

A Tartományi Hivatal kiállítóterme, Klagenfurt, 2016. XI. 17. – XII. 4.

P. SZABÓ ERNŐ

Az Ars Pannonica Nemzetközi Képzőművészeti Biennálék kezdettől fogva a magyar kortárs képzőművészek munkáinak szélesebb körben történő bemutatását, a szakterület művelői közötti eszmecsere bővítését, a nemzetközi művészeti kapcsolatok kiépítését célozzák. Az elképzelések a biennálé negyedik kiadásának megva-

az ott kialakuló tendenciák és az úgynevezett periféria sajátos látásmódja egyszerre határozza meg a mű formálódását, a történelem nagy kérdései összefonódnak a régió csak itt megválaszolható problémáival. Különböző kultúrák találkozóhelye ez a táj, ahol a különböző értékek mindig gazdagították egymást, ahogyan az ember és a természet kölcsönhatása is termékenynek bizonyult az évezredek folyamán. Pannon derű lengi be ezt a tájat, még akkor is, ha ennek a régiónak a lakói oly sok történelmi katasztrófát éltek meg, tragikus eseményt vészeltek át az elmúlt két évezredben.

Szinte törvényszerű volt tehát, hogy éppen az egykori Savaria helyén álló Szombathelyen, a Vas Megyei Önkormányzat kezdeményezéséből indult el az Ars Pannonica eseménysorozata, amely arra is utal, hogy a régióhoz kiváló alkotók kötődtek a 20. században is. Derkovits Gyula neve elválaszthatatlan a várostól, itt élt hosszabb időt át Bartha László, innen származott el többek között Fóth Ernő, Gerzson Pál, Marosits István, Rozanits Tibor, Paizs László. Szombathely az elmúlt években rangos felsőoktatási központtá vált, amelynek programjában a vizuális művészetek is központi szerepet töltenek be, a városban épült fel az egyik legnagyobb vidéki

kiállítóhely, a Szombathelyi Képtár, a közelben található a zsenyei művésztelep, Rum, ahol a régióhoz kötődő művészek saját erőből hoztak létre galériát, valamint Velem, a magyar kísérleti textil bölcsője. A Pannon szellem megvalósulásának persze az is része volt, hogy a Grazban dolgozó Skreiner professzor, illetve az általa létrehozott Trigon művésztelepek és kiállítások az osztrák, az olasz és a szlovén művészek mellett a kortárs magyarok számára már évtizedekkel ezelőtt alkalmat adtak a közös munkálkodásra, bemutatkozásra.

Ébbe a történelmi keretbe helyezve értékelhetjük a VI. Ars Pannonicát, a magyar és osztrák alkotók közös bemutatkozását 2016-ban itt Budapesten, majd néhány hét múlva Karintia fővárosában, Klagenfurtban, melyen harminc alkotó mintegy hetven műve látható. A hagyományoknak megfelelően a résztvevők egy része szorososan kötődik a nyugat-magyarországi régióhoz, míg másokat a biennálék szellemisége hívott a kiállítók közé. Indeterminált struktúra alakul ki így a kiállítóteremben, *Spontán hangulat*, ahogyan

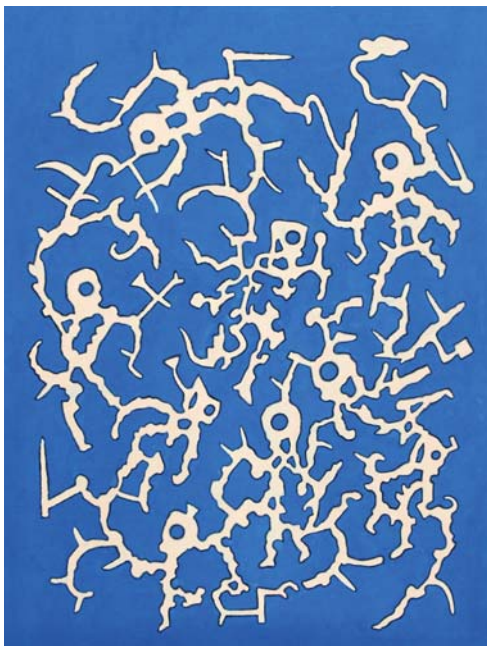

ROMVÁRI MÁRTON:

Felhők I., 2013,
akril, vászon, lakk,
70x100 cm

lósulásakor realizálódtak igazán, akkor, amikor a magyar alkotók művei mellett először szerepeltek osztrák művészek munkái is. Ez volt az az alkalom, amikor a rendezvény Bécs után Karintiában is megjelent, mégpedig a Klagenfurti Tartományi Hivatal kiállítótermében, és abban az évben az összeállítás a budapesti Art IX–XI. Galériában is a közönség elé került. Az utóbbi években ez a fővárosi bemutatkozás magától értetődővé vált, ahogyan az ausztriai jelenlét is.

Az Ars Pannonica régiókon, műfajokon, évfordulókon túllépve egy sajátos szellemiség, a mai országhatárokon, nyelvi és kulturális különbségeken átívelő Pannon szellem képzőművészeti megnyilvánulásának tekinthető. A művészet nagy tradíciói éppen olyan fontosak ez szellemiség felől tekintve, mint a személyes hozzájárulás e hagyományokhoz. A centrumokban létrejövő művek,

Dobos Éva grafikáinak a címe mondja, s ahogyan *Rudy Benétik* kis méretű szürke, de a szürke sokféle árnyalatát megmutató festményei érzékeltetik. S ha már egy magyar és egy osztrák művész neve hangzott el egymás mellett, érdemes megjegyezni, hogy nem egy esetben éppen az a párhuzam teszi érdekessé a kiállítást, amely a magyar, illetve az osztrák alkotók munkái között létrejön. *Benétik* festményei mellett *Baksai József* vászni láthatóak, amelyek más szempontból megközelített, de ugyancsak organikus struktúrákként megjelenő látvány-elemekből épülnek föl, válnak szinte elvont kompozíciókká, mint osztrák kollégája művei. *Robert Trsek* az osztrák expresszionizmus hagyományait idézve festi meg az Alpok részleteit, *Nagy Gábor* az alföldi művészet tradícióit megújítva láttatja a megsebzett tájat, *Martin Steiner* *Illuminated* című festményinstallációja és *Szócs*

Géza Szimbólum című kompozíciója a stílus, a mű összehatása szempontjából mutat rokonságot, *Birgit Bachmann* lebegő testjei egyszerre folytatnak párbeszédet *Lányi Adrienn* tükröződő formáival és több magyar kiállító emberi testet a középpontba állító alkotáásával. A magyar anyag természetesen jó néhány más irányzatot és pozíciót vonultat föl, a geometrikus törekvések változataitól az organikus szemléletmódig, a figurális festészet és grafika képviselőitől a teljes absztrakcióig, a szürrealizmustól az aktuális politikai, társadalmi történésekhez kötődő művekig. A világ jövőjét vallató művek éppen úgy jelen vannak, mint az emlék jelenét körülírók, s találkozhatunk lírai expresszív kompozíciókkal, csakúgy, mint kemény körvonalakkal megrajzolt tárgy- és emberábrázolásokkal, konceptuális megközelítésekkel. Mindez – és még természetesen sokféle más kifejezőmód is – a kortárs magyar művészet és a jelen magyar valóságának egy-egy szeletét jelenti. Nos, ha *König Frigyes* az *Europa varietas* címet adta munkáinak, a kiállítás mottója, vezérszava alighanem a Pannonia varietas, a sokszínű Pannonia lehet. Az a változatosság tehát, amely egyetlen kiállításon, az által képviselt szellemiségen belül megvalósulhat.

OLAJOS GYÖRGY:
Samsara, 2015,
olaj, vászon, 80x60 cm

BAKSAI JÓZSEF:
Parti fővenyen, 2016,
vegyes, papír, 100x70 cm

RUDI BENÉTIK:
Spontán hangulat, (Paszuly), 2016,
vegyes technika, papír / kollázs,
29,7x20,7 cm